

Davorin Trstenjak.
Pravlj.

529/64

Slov. Glasn. 1X. 1863. 157.

Več narodnih pripovedek se med Slovenci, ki jih pravijo, da skratke
zlato v podobi voglja ponuja. Poslušajmo samo eno:

V Cirknici na Kranjskem je živel ubojni moj. Ta je il nek večer že
pozn prek Slivnice. Rec ga sreča mal, puklast, na eno oko slep starček,
kteri ga nagovori, in nožek mu potoji svojo revoljo. Pojdi z menoj, reče
starček, jaz hočem ti zaklad pokazati. Šla sta čez breze in doline, dokler
starček ni postal pri bezovem drevesu. Teli vidiš kaj, je uprašal, Nič ne
vidim, odgovori kmetič. Starček uže taklo, vzame iz pešne spranje
dva klučca, in odpre železna vrata. Šla sta v veliko sobano, v kateri
sta dva kupa voglja ležala, potem v drugo sobano, kjer sta bila
sopel dva kupa. Pri dverih se sobane pa je ležal črn pes.
Glej, moj kmetič, reče starček, tukaj znaš vsaki dan dve peščici
voglja vzeti, vendar ne smeš nikomur ničesar povedati. Kmetič je
to sknil, in on je namesto voglja dobival zmir čisto zlato.

(Glf. Vernalacken, Mythen u. Bräuche str. 24. 25). Vti povesti se
vogljje simboliziruj tako, kakor v nemških poveskih gl. Wolf, Zeitschrift für
Deutsche Mythol. I. 183. Bezovo drevo je symbol dajmouškega principa,
kakor sem že v stanku o "bezovci" dokazal. Gorski duh je mal
starček gde porbje in eno oko slep in il puklast. V takini podbi se
tudi prikazujejo gorski duhovi (Leveng) v nemiki mythologiji. Na čavniškem
in gorski duhi se imenovani šetki; kakor tudi pri severnih Slovank.
L. Gf. slovanski šetki = osreči, forej šetki. reče, siče. Coz pes ravno takor variji
zaklade, kakor v nemškem basenstvu (Panzer, Beitrag I. 405 v. 38)
To 10 Trstenjakove opomaji.